

Innspill NOU musikk 2025 Kultur- og likestillingsdepartementet

Norges Musikkorps Forbund, 19. desember 2024

Norges Musikkorps Forbund (NMF) ønsker i denne høringsuttalelsen å peke på noen sentrale utfordringer, der vi også foreslår noen konkrete tiltak.

For å styrke korpsenes samfunnsrolle anbefaler vi konkrete utredninger og et økt samarbeid mellom sentrale aktører.

Bygg musikklivet fra grunnfjellet

Det frivillige musikkliv er mangfoldig og organisert på ulike måter, noe som må anerkjennes ut fra prinsippet om organisasjonsfrihet i Norge. Organisasjonene varierer fra foreldrefrivillighet som er fast og periodisk, til ren frivillighet av voksne medlemmer i voksenaktivitet, både fast og periodisk. Felles for alle er at medlemmene eier virksomheten og er ansvarlige for den. I det frivillige musikkliv for barn og unge er det for en stor del foreldrene som er eiere av virksomheten. Eierskapet og organiseringen må anerkjennes, og vi ber om at korps omtales grundig i en NOU.

Korpsbevegelsen er unikt organisert innen kulturfrivilligheten ved at man har både bredde og elite, barn, unge og voksne i samme organisasjon. Vi kårer også norgesmestere i alle genre og sender korps til internasjonale mesterskap.

Det finnes mange nasjonale og regionale organisasjoner, og det er vanskelig å argumentere for at vi trenger flere samordningsorganisasjoner på dette nivået. Resultatet vil i så fall bli færre ressurser for alle, og at man må bruke mer av sin utviklingstid på samordning. Vi oppfordrer til å finne løsninger med organisasjonene som eksisterer i dag. Musikklivet må i tillegg anerkjenne Fritidserklæringen som et virkemiddel for økt bredde.

1. Styrk musikkfrivillighetens unike rolle

Frivillige organisasjoner har en sentral betydning i musikklivet ved å skape varig deltakelse for barn og unge. Aktivitetene bidrar til å knytte sterke bånd i lokalsamfunnet, redusere utenforskap og styrke kulturen og bygge levende lokalsamfunn. I skolekorpsene deltar over 20 000 frivillige aktivt, noe som gir dem god kjennskap til musikkaktivitet.

Tiltak:

- Det bør undersøkes hvilken verdiskapning frivillige som driver lokale musikkorps tilfører. Det er relevant å vurdere hva stat og kommune sparer på dette, både med hensyn til korpsenes funksjon for det totale musikkfeltet, hva kulturskolene klarer å tilby og korpsenes rolle som en trygg og tilgjengelig møteplass i lokalsamfunnet.

2. Optimaliser tilskuddsforvaltningene

Beskrivelse: Dagens tilskuddsordninger bærer for mye preg av tilfeldigheter og ulik praksis. Etter flere år der medlemsorganisasjonene i stor grad har forvaltet store ordninger, har nye ordninger med fokus på inkludering blitt forvaltet av fylkesenheter i paraplyorganisasjonene. Svake ledd med liten kontakt med mottakerne av tilskudd er ikke en smart forvaltningspolitikk. Også på kommunalt plan er det et behov for å endre prosjekttilskudd til driftstilskudd.

Tiltak: Vi ber om en gjennomgang av dagens tilskudd, der målet må være forutsigbarhet og tiltro til medlemsorganisasjonene, som er nærmest og representerer mottakerne av tilskuddene. Og at tilskudd i større grad bygger bro mellom de profesjonelle og frivillige musikklivet.

Samarbeidspartnere: Her bør nasjonale myndigheter, kommuner og fylkeskommuner jobbe sammen med NMF for å sikre effektiv forvaltning og målrettet tilskuddsfordeling.

3. Økt deltakelse i korps for barn og unge - større musikkliv

Beskrivelse: Vi i Norges Musikkorps Forbund har nå en situasjon med medlemsvekst over tid. Men det er store utfordringer knyttet til reduserte barnekull fremover, i tillegg til at små lokalsamfunn står i fare for å miste skolen. En skole som er mer enn bare et sted å lære å lese og regne. En skole som på mange steder er lokalsamfunnets viktigste møteplass, ikke minst for det frivillige kulturliv.

Skolen kan spille en nøkkelrolle i å motivere til fritidsaktiviteter, med lærere og fritidskoordinatorer som støtter elever i å delta i korps og andre aktiviteter.

Tiltak: Vurder hvordan skolen kan fungere som et knutepunkt i samarbeid med korps, kulturskoler og fritidstilbud.

Samarbeidspartnere: Skoler, kulturskoler, frivilligsentraler og kommunale instanser bør samarbeide for å gjøre deltakelsesmulighetene bedre kjent og tilgjengelige.

4. Tilrettelagt kompetanseutvikling og utdanning som møter behov

For å sikre at dirigenter, instruktører og ledere er rustet til å møte et mangfoldig deltakergrunnlag og kunne undervise barn og unge med ulike behov, er det nødvendig med relevant og målrettet utdanning. Opplæring i klasseromsledelse og relasjonsbygging vil gjøre det lettere å skape et inkluderende miljø i korpse. Videre bør korpsdidaktikk prioriteres i høyere utdanning, og videreutdanning for dirigenter og instruktører bør fremme bred og barrierefri deltakelse.

Her foreslår vi følgende utredning:

- Nasjonal gjennomgang av musikkutdanning: Vi oppfordrer til en nasjonal gjennomgang av musikkutdanningen i Norge for å sikre at fremtidens musikkpedagoger og dirigenter som utdannes er tilpasset det frivillige kulturlivets behov for helhetlig og inkluderende læring.

Samarbeidspartnere: Høyskoler, universiteter, folkehøgskoler, og kulturskoler bør samarbeide for å utvikle utdanningstilbud som treffer behovene i dagens frivillige musikkliv.

5. Forbedre inkludering, rekruttering og tilgjengelighet

For faktisk å øke tilgjengeligheten til musikkaktiviteter for alle, inkludert familier med særskilte behov, må det legges til rette for tilpassede arenaer, utstyr og støtteordninger. Økt tilgjengelighet til musikkaktiviteter bidrar til sosial inkludering og gir flere muligheten til å delta.

Tiltak:

- Kommunens rolle i varig deltakelse og rekruttering: Undersøk hvordan kommunen kan bidra til stabil rekruttering og deltakelse over tid i korps, kor og orkestre. Kommunale aktører som skoler, kulturskoler, fritidskoordinatorer og fritidsklubber kan bidra til rekruttering gjennom tiltak som å spørre barn og foreldre om fritidsaktiviteter i elevsamtaler i skolen, og ved å støtte barn som ønsker å delta i musikk.

Samarbeidspartnere: Ulike etater i kommunene sammen med organisasjoner bør bidra til å realisere tiltak som gjør musikkdeltakelse tilgjengelig for alle.

6. Bro mellom profesjonelt, elitekorps og bredden

Det profesjonelle musikklivet og elitekorpene våre kan spille en avgjørende rolle i å styrke musikklivet, og bredden. Mange profesjonelle kulturinstitusjoner har i sine oppdrag å bidra til lokalt kulturliv, og mange av elitekorpene har stor kapasitet og nettverk lokalt hvis de får tillitt som de profesjonelle. Og de ses i sammenheng, i hele pyramiden for musikklivet. I fotballen hadde de vært eliteserien, med stort potensiale. Ved å tilpasse seg lokale behov kan både de profesjonelle og elitekorpene støtte opp om aktiviteter som engasjerer og inkluderer flere. Et tett samarbeid mellom bredde og elite kan bidra til å løse viktige samfunnsutfordringer, som å få flere inn i musikkaktiviteter, redusere utenforskap, og fremme musikkens bidrag til god helse og positiv oppvekst.

Gjennom et slikt samarbeid kan det profesjonelle kulturlivet være med på å bygge større bredde i musikklivet, både i form av deltakere og utøvere, og skape en mangfoldig base for fremtidige musikkmiljøer i Norge. Samtidig bidrar disse initiativene til å sikre at musikkfeltet i Norge utvikler seg i en retning som er inkluderende, bærekraftig og tilpasset samfunnets behov.

Utredning: Hvordan kan det profesjonelle kulturlivet styrke sin rolle som støttespiller for frivillige musikktiltak, med spesielt fokus på samarbeid rundt inkludering, helse, og utvikling av musikalsk talent på tvers av generasjoner og ferdighetsnivåer.

Samarbeidspartnere: Kulturdepartementet, regionale kulturhus, orkestre, profesjonelle korp og lokale musikkutdanningsinstitusjoner kan være sentrale aktører i å koble sammen profesjonell og frivillig musikkaktivitet, til felles beste for kulturlivet og samfunnet.

Avslutningsvis vil vi komme med noen forslag som ikke krever utredninger, men som kan gjøres forholdsvis raskt.

Konkrete forslag:

- **Anerkjenn frivilligheten som den største arbeidsgiveren/oppdragsgiveren for profesjonelle musikere.** Dette innebærer å sørge for at det frivillige musikklivet lyttes til og får bidra med å definere behovene når fremtidens musikere skal utdannes, og at rammer for drift ikke gjøres så krevende så frivillige ikke lenger har kapasitet til å drifte. Det koster samfunnet dyrt.
- **Sørg for å gi gode rammevilkår til skolekorps – det er her fremtidens musikere og publikum skapes.** Barn og de rundt barna, de foresatte og frivillige. Med gode rammevilkår menes anerkjennelse av at hverdagen (hver øvelse) er det viktigste som skjer, sammen med tilgang til gode øvingslokaler. Økt bredde i deltakelsen skapes lokalt; korpsene må gis kompetanse og ikke bare økonomi.
- **Styrk nasjonale ledd som Norges Musikkorps Forbund for å sikre at organisasjonen kan bygge kompetanse hos lokale korps.** Dette er avgjørende for fremtiden, ikke bare for Korps-Norge, men også for rekruttering til det profesjonelle musikklivet.
- **Gi korps tilgang til kommunale skoler og bygg nye skoler som er egnet for korpsøvelser på ettermiddagen og kvelden gjennom statlig direktiv.**
- **Anerkjenn ulikheten i det frivillige musikklivet og dyrk disse, i stedet for å skape nye arenaer som er kostnads- og tidkrevende, men stimuler til økt samarbeid.**

Bergen, 19.12.2024

Kjersti Tubaas (s)
generalsekretær

